ואין צריך לומר שאין ממיתין אותו בית דין אפילו הרג

באונם. שאין מלקין וממיתין אלא לעובר ברצונו ובעדים והתראה שנאמר בנותן מזרעו למולך ונתתי אני את

פני באיש ההוא מפי השמועה למדו ההוא לא אנום ולא

שונג ולא מומעה. ומה אם עבודת כוכבים שהיא חמורה

מן הכל העובד אותה באונם אינו חייב כרת ואין צריך

לומר מיתת בית דין . קל והומר לשאר מצות האמורות

בתורה. ובעריות הוא אומר ולנערה לא תעשה דבר.

אבל אם יכול למלט נפשו ולברוח מתחת יד המלך

הרשע ואינו עושה הנה הוא ככלב שב על קיאו. והוא

נקרא עובד עבודת כוכבים במזיד והוא נפרד מן העולם

הבא ויורד למדרגה התחתונה של גיהנם: ה נשים

שאמרו להם עובדי כוכבים תנו לנו אחת מכן ונממא

אותה ואם לאו נממא את כולכן יממאו כולן ואל ימפרו

להם נפש אחת מישראל. "וכן אם אמרו להם עובדי

כוכבים תנו לנו אחד מכם ונהרגנו ואם לאו נהרוג

כולכם. יהרגו כולם ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל.

ואם יחדוהו להם ואמרו תנו לנו פלוני או נהרוג את

כולכם. [י] אם היה מחוייב מיתה כשבע בן בכרי יתנו

אותו להם. ואין מורין להם כן לכתחלה. ואם אינו חייב מיתה יהרגו כולן ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל:

ן יכענין שאמרו באינסין כך אמרו בחלאים. כיצד מי

שחלה ונטה למות ואמרו הרופאים שרפואתו בדבר

פלוני מאיסורין שבתורה עושין. יומתרפאין בכל איסורין

שבתורה בטקום סכנה חוץ מעבודת כוכבים וגילוי עריות

ושפיכת דמים שאפילו במקום סכנה אין מתרפאין בהן.

ואם עבר ונתרפא עונשין אותו בית דין עונש הראוי לו:

וכובין א סמ"ג לאוין קסה טור ח"מ סימן שנח: ב כמ"ג לאוין מה טור יו"ד סי" קנה:

ג סמ"ג עשין ה יו"ד סי" קנד קנו:

אדם המהלכים בדרך ופגעו בהם עובדי כוכבים ואמרו להם חנו לנו אחד מהם ונהרוג אותו ואם לאו נהרוג כלכם אפילו כלם נהרגים לא ימסרו נפש אחת מישראל יהדו להם אחד כגון שבע בן בכרי ימסרו אותו להם ואל יהרגו אמר ר"ל והוא שיהיה חייב מיתה כשבע בן בכרי ור' יוחק אמר אפילו שאינו חייב מיתה ומייתי החם עובדא

בהאי בר גם הבעתיה מלכוהא וערק ללוד לגבי ריב"ל ואקיף מלכא מדינתא ויהב להו והוה אליהו רגיל דמתגלי ליה ותו לא איחגלי ליה ולם כמה לומין עד דמיתגלי ליה מ"ל לדילטור אנא מחגלי א"ל ולא משנה עשיתי א"ל וזו משנת חבידים היא . ופכק רבינו כר"ל אש"ג דמן הכחם לא קיי"ל כווחיה לגבי דר' יוחנן משום דהוי ספק נפשות ולהחמיר דלח ימסרוהו בידים ביד העובדי כוכבים ועוד דמתניתה מסייעה ליה דקתני כשבע בן בכרי משמע כשחייב מיתה כמותו דוקה ומקרה איכא למידק הכי שאל"כ למה ליה ליואב למימר נשא יד במלך בדוד כלומר והרי הוא הייב מיתה משמע דמי למו הכי לא היו רשאים למוסרו לו וסובר רבינו דההוא בר נש דריב"ל היה חייב מיחה כשבע בן בכרי ואפ"ה לא איתגלי ליה אליהו מכני שמסרו וא"ל חו משנת הסידים הית אלמת דלכתהלה אין מורים כן: כתב הרמ"ך הע"ם שנמלה בתוספהה כדבריו לה ידעות טעמה מהי דהה מסיק בנמרא (פסחים כ"ה) דמש"ה המריגן בש"ד יהרג ואל יעבור דסברא הוא מאי הזיח דדמא דידך סומק ספי והכא ליכא האי סברא דהא יהרגו כלם והוא עלמו ומועב שיהרג הוא עלמו ואל יהרגו כלם. ואני אומר שאין שענתו שענה על התוספתה דחיכה למימר דהתם שחני שיחדו לו וח"ל קסול לפלנים ומש"ה חי לחו סעמת דמהי חזים דדמה דידך סומק טפי לה הוה אמריכן דיהרג ואל יעבור והיינו דקתני סיפא יחדותו להם אבל ברישא שלא יחדותו שלא אמרו אלא חנו אחד מכם ונהרוג אותו בכל אחד מהם שירצו למסור אותו איכא למימר להו מהי חזיתו שתמסרו את זה תמסרו אחד מכם וחצילו את זה דמאי חזיתו דדמא דההיך סומק מפי דלמה דמה דההי סומק מפי וע"ם מענה זו א"א להם למסור שום אחד מהם הבל חי קשיח' על ר"ל קשיח דחתר שחע"פ שיהדותו להם אם אינו חייב מיתה לא ימסרוהו דהא ליכא הכא סברא דמאי חזית דדמת דידך כומק טפי שהרי הות והם

נהרגים אם לא ימסרוהו. ואפשר לומר דס"ל לר"ל שמ"ש דבש"ד סברא הוא אינו שיקר המעם דקבלה היהה בידם דש"ד יהרג ואל יעבור אלא שנחת" עעם מסברא להיכא דשייך מבל אין ה"ל דאפילו היכא דלא שייך האי מעמא הוי דינא הכי דיהרג ואל יעבור: ר כענין שאמרו באונסין וכו' ומתרפאין בכל איסורין שבחורה וכו'. פסהים פרק כל שעה (דף כ"ה ע"ה) כי ההח רבין ח"ר יוהגן בכל מהרפחין פירוש במקום ככנה חון מעבודת כוכבים וג"ע וס"ד:

לחם משנה

הוא אע"ם שקבל החראה דסבור הוא דהוה מוחר וההחראה בפלה. וכחב עליו הרב בעל כ"מ דחין חלונהו על רביע חלח על הז"ל שדרשו ההוא ולא אנים. ואין זו קושיא דהרמ"ך אזיל לפעמיה שכהב בהשנה אחרת דאי דרשו רז"ל כן היינו דוקא בכרת דבהכי איירי קרא דונההי פני באים ההוא ודוקא בכרת כיון שהאל יחברך יודע אם הוא מוטעה הם לחו ובותן לבות וכליות אלהים לדיק ח"כ הוא יודע שהוא חוטעה אע"ם שקבל התראה כההיא דפעור דסבור דאין ההראמו כלום הוא פוטרו מהכרח אבל לגבי מיתת ב"ד דהוא מסור לנו האדם יראה לעינים וכיון שקבל התראה אנ"ם שאפשר שהוא מופעה כההיא דפעור וממעשיו נראה שהוא מופעה ממיחין אותו וכ"ח א"כ מה חסם של רבימו גם רבימו יסבור כן דהיכה דעשו לו התרחה אע"ם שמדבריו נרחה שהוא מועשה כההים דפעור ממיחין אותו שהרי לה כהב אלה בעדים וההראה דוקה משמע אע"ם שירחה

מדבריו שהוא מוטעה ממיחין אוהו . וי"ל דרבינו ע"כ אינו סובר כן מדלמד מכרה ובכרה אם נראה מדבריו שהוא מוטעה ודאי שאין לו כרח דרחמנא לבא בעי וא"כ משמע דה"ם מדפריו שטום מוששם ממינון שומו זה להפש ש כ ליש שופר שן מדעתו מפרט וכפרט מושל מוששם מוששם חלה שמין לכזויי ולשובדה בבזוי דאי לא קא איח ליה במיהה בית דין ולכך הפס שליו . ומ"ת לעיקר קושיתו יש לחרץ עם מה שכתפו החוספות שם בפרק ארבע מיחות ו"ל ואע"ג דכאן מכוין לכזויי ולשובדה בבזוי : מכוין אלא לבזות אפילו שובד מאהבה ומיראה שעור וכו' א"כ נסתלקה קושיתו דהתם מיירי שנראה לנו שמבוין לשובדה בבזוי : הרבן וכו' המ לנו אחד מכם ונהרגנו ואם לאו נהרוג כולכם יהרגו כולם ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל ואם יחדוהו וכו' . הקושיא שהקשה הרב כ"ת של ר"ל

הנהות סיימוניות

כדי להכריח בו את המכם כדאיתא בהגוול בתרא פירוש לפי שאין נותנין מכם מכל מה שארם לבוש ואם היה מוליכם על כתיפו היה צריך ליתן מכם ור"ש לטעמית דאמר [דבר] שאין מתכוין מותר והרי אינו מתכוין להנאת הימום ואפ"ה אסר ת"ק. אבל אין לפרש לחבריה בו את המכם שיהא נראה ככותי כשהוא לבוש כלאים דבהא לא הוה שרי ר"ע דאפילו (לשנויי) ערקתא דמסאנא אסור לשנויי מחדושי ר"מ ז"ל. גרסיגן בירושלמי פרק ה' דמסכת תרומות

בפ' רבי ישמעה! (ע"ז נ"ד) דנעבד באונס אסור וכו . ודע דהא דאמרן שמפני שעבר באונם אין מלקין אוחו ואין ממיתין אותו היינו בשאר - עבירות חון ממי שאנסוהו לבא על השרום מפני שחין קישוי חלח לדעת כמבואר בדברי רבינו פ"א מהלכות איכורי ביהה: בתב הרמ"ך מכיון שעבר בחוכם חין מלקין חותו וחין ממיחין וכו'. תמיהה לי דחק

רים פרק הרבע מיהוח דפוטר עלמו לבעל פעור זו היה עבודהו ומפרש בגמ' הע"נ דמכוין לכזוייה וההוא ודאי מושעה הוא אש"ם שקבל עליו התראה דסבור דהתראחם בעל ואפ"ה הייב וה"נ אם עבד כוגבים באונם והתרו בו חייב מיתה, עכ"ל. ואין הלוגתו על רבינו אלא על חז"ל שדרשו החוא ולא אמום. ומ"ם שאם עבד כוכבים באונם והתרו בו חייב מיתה דברים תמוהים הם שהם שני הסכים בנושא אחד שאם קבל עליו התרמה הרי זה מרולה ולא אנום ואם אומר שחשפ"כ הוא רוצה לעבדה מפני שאונסים מותו ה"ז אנום לא תרולה. ולשנין מה בהקשה מפוער עלמו לבעל פעור לחו קוביה הים שרבינו מפרש דלחו לענין חיוב פקילה חמריק דאו היא עבודתה אלא לענין היוב הסאת וכך מבואר בדברי רבינו פרק ג' מהלכוח עבודת כוכבים שכתב ח"ל העובד כוכבים כדרכה ומפיעו עשה דרך בזיון חייב כילד הפוער עלמו לפעור כדי לבזוחו מו זרק מכן למדקולים כדי לכזומו הואיל ועבודתו בכך חייב ומכים קרבן על שננחו , עכ"ל: ומח חם עכודה כוכבים פחמורה מן הכל וכו' אין הייב כרח ואין לריך לומר מיחת ב"ד. כהב הרמ"ך נראה כי זה ק"ו פריכל הוא דכרת לא מיהייב דרחמנא לבא בעי ואי לא מקבלה עליה באלוה לחו כלום הוא אבל מיחת ב"ד שהיא בעדים והתרחה כיון שעבר אחר שהחרו כו הייב כדהמדיק הפוער עלמו לפשר זהו עבודהו ואש"ב דמכוין לבזוייה, עב"ל. ואיני רואה טעם בדברים אלו דכיון שאינו עובד אלא באונם מה התראה שייך בזה וכמו שכהבתי בסמוך: ה נשים שלמרו להם וכו'. מבנה כ"ח

דתרומות כלבון רבינו. כתב הרשב"ל בחשובה בסיעה בל נשים עוברת ואמרו להם עובדי כוכבים תנו לנו אחת מכם ונטמחה וחם לחו הכי חזו מטמחים חח כלכן אפילו היתה אחת מהן מחוללת ישתאו את כלן ואל ימסרו אותה להם . ולא דמי למה

שאתרו שם שאם היחה ככר של חרומה שמאה ימסרו אוחה ולא ישמאו את כל הככרונ. של מרומה דכבר תרומה טממה שמני דסממ הוא לנמרי ומה יוסיף עוד זה אבל אםם אם הללה עומה פעם אחת ונפחאת בעבירה כל שתעבור והפחא את עומה חוסיף על השאחה פשע ובפעם הזאת אין בינה לבין המהורה והכשרה שבהן ולא כלום ולמה יאנסוה למסרה להם שלא מדעתה ועוד שמא כבר הרהרה השובה ושבה מדרכה הרעה: וכן אם אמרו להם וכו'. בירושלמי על אותה משנה דכסמוך חניא סיעת בני

משנה למלך

ובעריות הוא אומר ולנערה ל"ח דכר . ז"ל הריכ"ם סי" שפ"ו ובעל הדין שרולה לפטור עלמו מהמת אונם ממון כו', נשאל לו מאין יצא לו היתר זה ואם יאמר מולנערה ל'ת דבר נאמר לו פאין כדבריו ממש שאין אנו למדין משם למי שעוכר מחמת פחד ואשילו פחד מיתס-כו' ועיין כדברי רבינו בש"ק מה" כנהדרון שלתכ כל מי שעבר עבירה שחייבין עליה מיחת כ"ד כאונם אין ממיחין אותו וכו' שנאמר ולנערם לא מעשה דבר זו אוהרה לכ"ד שלא יענשו את האנוס והכיא הריב"ש דברי רבינו הללו בחשוכה סי' ד' וסי' י'א יע"ש:

ר ושתרפאין ככל איסורין שנחורה כמקום סכנה. מימרא דר' יוחנן בפ' כל שעה (דף כ'ה) . וו'ל הרדב"ז בחשובה ח"א ס"י ב' . שוב מואחי ששאלו להרשכ"א באשה חולה ואין כם סכנם וכעלה רופא והשיב דכר זה אכור ונתן כה שני עעמים. חדא דאין מחירין לחולה אלא

מנדל עוז

בשים שאמרו להם כו' עד נפש אחת מיבראל. מבנה היא סוף פרק ח' דמסכת חרומות: ובן אם בשים שתנתו להם כו' עד נפש מתה מיברתל. זו במיה בירושלמי ורש"י ז"ל פירשה במכלת כנהדרין אתרו להם כו' עד נפש אתת מיברתל. זו במיה בירושלמי ורש"י ז"ל פירשה במכלת כנהדרין פרק כן תורכ ומורה (דף ע"ב) בשנוי תקות לגבי אין דוחין נפש תפני נפש: בענין באתרו וכו' עד נוטל את נפשך. פ' כל שעה (דף כ'ה) ומקלתו פ' אין מעמידין :

ערקתא דמשאנא אטוו לשנוי בחודשי דינו לי . גרטינן בירוטים פרק ה השפבת תרופות עולא בר קושב תבעתיה מלכותא ערק ואזל ללוד גבי ריב"ל אתון ואקפון מרינתא אמרון לון אי לית אתון יהבין לן אגן הרכין מדינתא סליק גביה ריב"ל ופויסיה ויהביה לון כד הוה יליף אליהו ז"ל איתגלי עלוי יליף ולא איתגלי צם כמה צומים עד דאיתגלי עלוי א"ל למסורות אני גגלה א"ל ולא משגה עשיתי א"ל וזו משנת חסידים: [ו] צ"ע שפסק בר"ל לגבי רבי יוחגן דאמר אע"ם שאינו חייב מיתה, שוב הראני מורי זצ"ל: